

Fikir, söz və məlumat azadlığının, plüralizmin inkişaf etdirilməsi

№ 23 (2446) 20 iyun 2025-ci il

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Dünyada söz azadlığından müqəddəs və gözəl bir məfhum yoxdur. Çünki harda söz azadlığı, fikir sərbəstliyi, plüralizm varsa, o cəmiyyətdə həmişə inkişaf olub, demokratiya olub. Təbii ki, Azərbaycanda da müstəqillik dövrünə qədəm qoyulduqdan sonra söz, mətbuat və düşüncə azadlığı sahəsində çox böyük irəliləyişlər və inkişaf var. Bunu biz demirik, bunu həm də demokratik və inkişaf etmiş dövlətlər səsləndirirlər.

Azərbaycan müstəqillik dövrünə qədəm qoyduqdan sonra bütün sahələrdə böyük islahatlar, demokratik və hüquqi isla-

də Azərbaycanda söz, mətbuat azadlığına "yaşıl işıq" yandırıldı. Hətta müxalifət yönümlü mətbuat orqanlarına belə dövlət tərəfindən maddi yardım olundu ki, onlar çap olunsun, ictimai rəyə yaxın olsun və cəmiyyət tərəfindən qəbul edilsin. Əlbəttə, belə bir mühitin yaradılması yeni fikrin, sözün və məlumatın azadlığı demək idi. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycanda yüzrlərlə yeni mətbuat orqanları yaradıldı və onlar nəşrə başladı. Yəni, kimliyindən asılı olmayaraq çox rahat bir formada qəzet təsis edə bilər və onun nəşrini həyata keçirirdi. Bütün bunlar onu göstərirdi ki, doğrudanda ölkəmizdə

AZAD SÖZ HARDA VARSA...

hatlar həyata keçirdi. Yəni, ilk növbədə Sovet dönmindən qalmış senzura ənənəsi ləğv edildi. Çünki Sovet dönmində beləydi ki, bütün mətbuat sərt senzuraya məruz qalır, yazılar, mətnlər həmin senzura tərəfindən oxunulur və onların möhürü vurulandan sonra qəzetlər çap edilirdi. Aydındır ki, belə

sağlam mühit yaradılmış, mətbuatın, sözün və plürealizmin inkişafı üçün dövlət tərəfindən hər cür dəstək verilib. Təkcə mətbuat sahəsində deyil, eləcə də televiziya sahəsində də yeni mərhələ və yeni imkanlar yaradıldı. Dövlət televiziyası ilə yanaşı, neçə-neçə özəl kanalların yaradılmasına və inkişafına icazə verildi. Və həmin özəl ka-

ründə hər hansı naziri tənqid etsəydin, ona görə jurnalistin başına olmazın müsibətlər açılardı. Amma indi nəinki nazir, hətta dövlətin daha yüksək vəzifədə əyləşmiş məmurları belə mətbuat orqanları tərəfindən tənqid oluna bilər.

Bu gün Azərbaycanda beş mindən çox qəzet, sayıt və digər informasiya mənbələri qeydiyyatdan keçib. Bununla yanaşı, qeyri-hökumət təşkilatlarının fəaliyyətinə də çox şəffaf bir şərait yaradılıb. Hər hansı insan öz fikir və düşüncələrini nəinki cəmiyyətdə, həm də müxtəlif informasiya vasitələrində azad şəkildə ifadə edə bilər. Buna görə, hər hansı Azərbaycan vətəndaşı nə təzyiqlərə məruz qalır, nə də təqiblərə. Bir sözlə, demokratik və hüquqi dövlətdə fikrini hər bir vətəndaşımız azad surətdə ifadə edə bilər.

Təbii ki, beynəlxalq təşkilatların da Azərbaycanda gedən söz və mətbuat azadlığına münasibəti həmişə müsbət olub. Çünki demokratik və hüquqi dövlətlərin, eləcə də beynəlxalq təşkilatların, o cümlədən BMT-nin və Avropa Birliyinin Azərbaycanla bağlı keçirdiyi monitorinqlər onu deməyə əsas verir ki, ölkəmizdə fikir, söz, məlumat azadlığının və plürealizmin inkişaf etdirilməsi günün tələblərinə cavab verir və bu istiqamətdə Azərbaycan böyük uğurlara imza atır.

İndi mətbuatımızın, xüsusən də çap mətbuatımızın inkişaf etməsinə ölkə prezidenti tərəfindən çox böyük qayğı və diqqət göstərilir. O da heç kimə

sirr deyil ki, dəfələrlə Ulu Öndər Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyev tanınmış qəzetlərin "Azərbaycan" nəşriyyatına olan borclarını dondurmuş və həmin borcların aradan qaldırılmasına maddi yardım etmişdir. Onu da qeyd etmək istəyirik ki, bu gün ictimai rəyə təsir edən həm müxalif, həm də iqtidar yönümlü mətbuat orqanlarına dövlət tərəfindən böyük dəstək verilir, onlara ildə iki dəfə yüksək məbləğdə vəsait ayrılır. Təbii ki, bu da ölkə prezidentinin və dövlətin çap mətbuatına göstərdiyi çox böyük diqqət və qayğıdır.

Əlbəttə, hər bir yazır, hər bir jurnalist, hər bir müxbir mövzunu qələmə alarkən ilk növbədə dövlətçilik ənənələrinə, demokratik prinsiplərə əməl etməyə borcludu. Ən azından ona görə ki, bu gün ölkəmizdə yaradılmış söz və mətbuat azadlığına görə biz ölkə rəhbərliyinə minnətdarıq. Hətta dövləti və yüksək vəzifəli şəxsləri tənqid edən mətbuat orqanlarına belə bu gün dövlət tərəfindən vəsait ayrılır. Bu vəsait isə bir mənalı olaraq söz və mətbuat azadlığına xidmət eləyir.

Vətəndaşlarımız ictimai yerlərdə, tədbirlərdə, beynəlxalq təşkilatlarda öz fikir və düşüncələrini çox rahat və azad şəkildə ifadə edirlər. Fikrin demokratik və azad şəkildə səsləndirilməsi o deməkdir ki, həmin ölkədə çox sağlam mühit var, in-

sanlara, onların həyat tərzinə, yaşayışına və ünsiyyətinə hörmətlə yanaşılır. Hər hansı vətəndaş, hər hansı insan narazı olduğu dövlət orqanı barəsində prezidentə qədər öz fikirlərini yazıb göndərə bilər. Əgər haqlıdırsa onların məsələləri ədalətlə həll olunur. Mən dəfələrlə bir hadisənin şahidi olmuşam ki, həm Ulu Öndər Heydər Əliyev, həm də Prezident İlham Əliyev mətbuatda və televiziyaadakı tənqidi çıxışa elə həmin an reaksiya verib, məsələ qısa zaman kəsiyində öz həllini tapıb. Bax bu, insanlara, vətəndaşlara və cəmiyyətə olan dövlətin böyük diqqətidir.

Aydındır ki, Azərbaycanda söz və mətbuat azadlığı Ulu Öndər Heydər Əliyevin və prezident İlham Əliyevin hakimiyyəti dövründə daha geniş vüsət alıb. Heç şübhəsiz, demokratik, hüquqi və sivil cəmiyyətdə söz və mətbuat azadlığına daha böyük önəm verilir. İndi ölkəmizdə demək olar ki, yüzrlərlə saytlar və digər informasiya mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Bu isə o deməkdir ki, hər bir Azərbaycan vətəndaşı öz fikrini daha azad və sərbəst ifadə etmək imkanına malikdir. Və bu imkandan birmənalı olaraq hər bir azərbaycanlı bu gün istifadə etməyi bacarır, istənilən səviyyədə fərqli fikirlərini cəmiyyətə çatdırır!

EMİL FAİQOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
MEDİANTIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN MALİYYƏ YARDIMI İLƏ

bir mühitdə demokratiyadan, söz azadlığından və eləcə də, plürealizmidən danışmaq belə olmazdı. Çünki hər şey Sovet rejiminin prinsipinə əsasən həll olunurdu. Sensuradan kənar əgər bir məqalə, bir yazı çap edilseydi, bax onda həmin qəzet redaktorlarını az qala çarxıxa çəkirdilər.

Amma Azərbaycan zaman-zaman bu qadağaları aradan qaldırdı, müstəqillik əldə edildəndən sonra sərt senzura və sərt rejim tamamilə darmadağın edildi. Qısa zaman kəsiyində

nallar müxtəlif səpkili lahiyələr həyata keçirdi və bu gün də bu lahiyələr həmin kanallar tərəfindən gerçəkləşdirilir. Başqa sözlə demiş olsaq, Azərbaycanda yaradılmış demokratik söz və mətbuat azadlığı çox sürətlə inkişaf etdi.

Bu gün hansı mətbuatı açırsan, orda yüksək vəzifəli şəxslərin belə tənqid edilməsinin şahidi olursan, yeni vəzifəsindən də, tutduğu mövqedən də asılı olmayaraq, istənilən vəzifəli şəxsin nöqsanı və qüsuru varsa, onu tənqid etmək elə də çətin deyil. Amma Sovet döv-